

ПРОФ. ДР ДАРКО РАДИЋ: ПРАВНО УРЕЂЕЊЕ
ПРИРОДНИХ РЕСУРСА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
(Правни факултет Универзитета у Бањој
Луци, Бања Лука, 2021, стр. 175)

Дејан Пилиповић, ма¹

Крајем 2021. године научна и стручна правничка јавност имала је прилику да се упозна са резултатима истраживања професора др Дарка Радића, вјешто уобличеним у монографију под називом „Правно уређење природних ресурса у Републици Српској“, у издању Правног факултета Универзитета у Бањој Луци. То је учињено онако како се и могло очекивати од врсног правника и професора. Заокружена анализа позитивноправног оквира природних ресурса у Републици Српској, као и проблемских питања у судској пракси, превасходно Уставног суда БиХ, представља први подухват код нас који доводи ову монографију у фокус научне, стручне и шире јавности. Због тога ова монографија представља важно шtivo. Томе треба додати актуелност судских одлука Уставног суда БиХ које се односе на пољопривредно земљиште и шуме и шумско земљиште, које су подвргнуте оштроумној анализи аутора. И својим дизајном који алудира на човјекову животну средину која нас окружује, ова књига плијени пажњу будућих читалаца. Приказ ће бити дат кратко и језгровито, не откривајући превише, али тако да заинтересује читаоце да се сами упусте у тражење одговора у овој књизи на горућа правна питања наше данашњице у Републици Српској. Природни ресурси представљају благо за друштвену заједницу, која се путем јавне власти трудила да регулише правни режим њихове заштите и употребе.

Монографија је подијељена у три цјелине: Природни ресурси у законодавству Републике Српске, Природни ресурси Републике Српске у пракси Уставног суда БиХ и Закључна разматрања.

¹ Аутор приказа је виши асистент Правног факултета Универзитета у Бањој Луци. Е – пошта: de-jan.pilipovic@pf.unibl.org

У првом дијелу су обрађени сљедећи природни ресурси: пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, вода, минералне сировине, ловни ресурси и заштићена природна добра. У овим областима су донесени посебни закони којима су регулисане специфичности правног статуса, коришћења, располагања и заштите природних ресурса. Аутор анализира све ове елементе код сваког појединачног природног ресурса. Читалац ће у тексту лако пронаћи изворе права или разлике у односу на општа правила стварног и грађанског права уопште. Јасним језиком и стилем анализирају се законска правила о управљању (и газдовању) односно коришћењу, те заштити природних ресурса. Читалац има прилику да се упозна са смислом неког законског рјешења, а аутор даје и своја тумачења и приједлоге могућих рјешења тамо гдје види одређене правне проблеме. Јасно се уочава став да су присутна посебна ограничења у погледу садржаја права својине, коришћења и располагања природним ресурсима, која иначе не важе за власнике других ствари. Примјерице, физичко и правно лице као власник шуме трпи значајна ограничења у погледу коришћења и крчења шума, промјене намјене шумског земљишта, односно располагања дрветом и производима од дрвета у складу са законом. Непотпуност законских рјешења, професор је аргументовано ријешео, па је тако дао своје објашњење разликовања појмова „газдовања“ и „управљања“.

Поред тога, до изражаја су дошла и нека повезана грађанскоправна питања. Тако аутор разматра и одговорност за штету насталу усљед поплава, штету коју причини дивљач и штету у вези са заштићеним добрима. Аутор је отворио и нека питања са којима се домаћа правничка јавност није имала прилику упознати, као што је Европска шема трговања емисијама гасова (вид. стр. 59 – 60 монографије).

У оквиру другог дијела монографије разматра се надлежност за уређивање својинскоправних односа у Републици Српској, успостављање „државне имовине“ и елементи њеног појма у пракси Уставног суда БиХ, утицај праксе Уставног суда на режим концесија у Републици Српској, правне посљедице одлука Уставног суда БиХ на пољопривредно земљиште, те на шуме и шумско земљиште на територији Републике Српске. Аутор критички, а снажним аргументима, преиспитује одлуке Уставног суда БиХ које су донесене у погледу оцјене уставности одредаба Закона о пољопривредном земљишту и Закона о шумама у Републици Српској. Он води полемику са презентованим аргументима суда. Окосницу критичког осврта чини концепт „државне имовине“ у пракси Уставног суда БиХ. Аутор закључује да ова категорија не постоји у позитивним прописима у БиХ, већ да су право својине, јавна добра, општа добра и добра од општег

интереса уређена ентитетским прописима. Такође, право својине је једно, тако да не постоји „државна имовина“ као посебан облик својине нити Уставни суд БиХ има надлежност да утврђује која имовина припада БиХ.

У закључним разматрањима дат је синтетички и језгровит приказ за сваки од претходна два дијела монографије, тако да читалац лако може да уочи закључне ставове аутора.

Монографија је писана јасним и разумљивим стилем уз употребу научне методологије. Имајући у виду све претходно, монографија се као корисно штиво несумњиво може препоручити научној и стручној јавности, укључујући професоре, судије, адвокате, нотаре, правобраниоце, али и студенте. У том смислу, она може да служи и као извор за будући изборни наставни предмет. Такође, монографија ће представљати и поуздан основ за даљња истраживања.